

INDARKERIA MATXISTEN AURKAKO JARDUKETA PROTOKOLOA

AURKIBIDEA

1.	SARRERA.....	1
2.	TERMINOLOGIA.....	3
3.	PROTOKOLOAREN HELBURUAK.....	4
4.	JARDUTEKO PRINTZPIOAK.....	5
4.1.	Prebentzio-jarduera	5
4.2.	Biktimentzako lehentasunezko arreta	5
4.3.	Jarduketa azkarra, koordinatua eta eraginkorra.....	5
4.4.	Erasotzailea(k) arbuiatzea.....	6
4.5.	Informazio fidagarria	6
4.6.	Informazio konfidentziala	6
5.	PROTOKOLOAREN GARAPENA.....	7
5.1.	[1. URRATSA] Protokoloa aktibatzea	7
5.2.	[2. URRATSA] Bakioko Udalaren eta Berdintasun Kontseiluaren arteko koordinazioa: Koordinazio Mahaia osatzea.....	7
5.3.	[3. URRATSA] Biktimekin eta ingurukoekin harremanetan jartzea.....	8
5.4.	[4. URRATSA] Erasoari eta kaltea konpontzeko moduari buruzko informazioa biltzea	8
5.5.	[5. URRATSA] Koordinazio-mahaian adostutako ekintzak onartzea	9
5.6.	[6. URRATSA] Tokiko erantzuna.....	9
5.7.	[7. URRATSA] Prozesuaren balorazioa.....	9
6.	INDARKERIA MATXISTAREN BALIZKO AGERTOKIAK.....	10
6.1.	[1. AGERTOKIA] Hilketak edo hilketak-saiakera	10
6.2.	[2. AGERTOKIA] Eraso fisikoak.....	11
6.3.	[3. AGERTOKIA] Larriak ez diren lesioak edo lesiorik gabe egindako erasoak.....	12
6.4.	[4. AGERTOKIA] Sexu-orientazioagatik eta/edo genero-identitateagatik eta -adierazpenagatik pertsona bat hiltzea eta/edo erasotzea.....	13
6.5.	[5. AGERTOKIA] Hilketak Euskal Herrian eta Estatuko beste leku batzuetan, emakumea euskal herritarra bada.....	14
7.	INDARKERIA MATXISTARIK GABEKO UDALERRIA ERAIKITZEKO EKINTZAK	15
8.	BALIABIDEAK.....	16
8.1.	Udal baliabideak.....	16
8.3.	Eskualde- eta/edo foru-baliabideak	17
8.4.	Eusko Jaurlaritzaren baliabideak.....	22

1. SARRERA

Bakiok bizi duen une historiko batean gaude, udalerriko emakumeen ekintza antolatua dela eta; halaber, ahalduntze-energia hedatu da herrian, Berdintasun Kontseilua sortuta.

Indarkeria matxistarik gabeko Bakioko bat lortzeko, hausnarketa- eta ekintza-prozesu bateratu bati ekin behar zaio indarkeria matxisten aurka modu eraginkor eta konpongarrian borrokatzeko.

Une hori iritsi arte, protokolo hau oinarritzko tresna da Bakioko udalerria emakumeen aurkako indarkeriari modu irmoan erantzuteko, prozesuaren urrats bakoitza zehaztasunez ezarriz, inplikaturako eragile sozial eta politiko guztiek beren erantzukizunak eta konpromisoak ezagut ditzaten eta indarkeria matxistaren aurkako erantzun sozialari erantzuteko behar bezala koordinatuta egon daitezen. Gainera, salaketa publikotik haratago doa, laguntza eta erreparazioa ere jasotzen baititu.

Berdintasunerako Kontseiluaren talde eragilearentzat garrantzi berezia duen gai bat da biltzarkideek parte hartzea eta indarkeria matxisten aurkako borrokan parte hartzea. Horregatik, protokolo hau partaidetza-prozesu baten bidez egin da, 2021. urtean honako une hauek kontuan hartuta:

OTSAILA	Prestakuntza-saio parte-hartzailea Berdintasun Kontseiluarekin
MARTXOA	Protokoloaz arduratzen den Batzorde edo lantaldearekiko saio parte-hartzailea
APIRILA	Beste udalerri batzuekiko esperientziak ezagutzeko jardunaldi irekiak
MAIATZA	Zirriborroaren prestaketa
EKAINA	Protokoloaren zirriborria Kontseiluaren Talde Eragilearekin eta Asanbladarekin kontrastatzea

Prozesua biltzarkide guztiei zuzendutako prestakuntza parte-hartzaileko saio batekin hasi zen. Alderdi horrek indarkeria matxistaren esparru kontzeptuala ezagutarazi zuen, lege-esparruari buruzko ohar batzuk, batez ere hurrengo

Berdintasunerako Euskal Legean txertatuko diren aldaketak eta Indarkeria Matxistaren adierazpenak.

Lehen saio horretan, biltzarkideek aukera izan zuten Berdintasun Kontseiluak indarkeria matxistari aurre egiteko interes berezikotzat jotzen diren lau arlotan (salaketa publikoa, erreparazioa, laguntza eta sentsibilizazioa) duen zereginari buruz hausnartzeko eta eztabaidatzeko.

Martxoko lan-saioan Protokoloa egiteko ardura duen batzordeak edo lantaldeak parte hartu zuen, Kontseiluko zenbait batzarkidek osatua. Parte hartzeko saio honen helburua zen lehenestea aurreko saioan identifikatutako esparruetako zeinetan esku har dezakeen Kontseiluak eta horretarako behar ziren baliabideak.

Apirileko jardunaldiak Kontseiluarentzat eta, oro har, herriarentzat irekiak ziren, eta helburua zen beste udalerri eta elkarte batzuek salaketa publikoaren eta laguntza-prozesuen arloetan izandako esperientziak ezagutzea. Hala, hiru elkartetako emakumeek hartu zuten parte mahai batean: emakumeak Mutrikun Abian (Mutriku), Bidea Eginez (Getxo) eta Diz-Diz (Mungia).

Erakusketei eta ondorengo eztabaidari esker, indarkeria matxistari aurre egiten dioten emakumeei laguntzeko hainbat esperientzia ezagutu ahal izan ziren, bai eta eraso matxista bati erantzun publikoa emateko prozesu parte-hartzaile baten esperientzia ere, hainbat gizarte-eragilek eta udalak koordinatuta.

Hortik aurrera, partaidetzazko une hauetan sortutako proposamenak eta hausnarketak kontuan hartuta, Protokolo-eredu bat diseinatzen da, bi dokumentu erreferentzia dituen egitura eta edukiarekin. Eredu nagusia Gipuzkoako Foru Aldundiak 2018an egindako indarkeria sexistari erantzun publiko instituzionala emateko protokoloa da, eta bestea Gasteizko Udalak indarkeria matxistari erantzun publikoa emateko 2019an argitaratutako protokoloa.

Hala, Protokolo honek aipatutako bi dokumentuei buruz interes berezikotzat jo ditugun erreferentziak jasotzen ditu, bai eta protokolo hau egiteko bultzatutako partaidetza-prozesuan Bakiori dagozkion berezitasunak ere.

Azkenik, Protokolo honen izaera bizia azpimarratu nahi dugu. Asmoa ez da dokumentu itxia izatea, baizik eta Berdintasun Kontseiluaren beraren eta Bakioko emakumeen erakundeen ikaskuntzen eta esperientziaren ondorioz hobekuntzak egiteko irekia; horregatik, protokolo hau berrikusi egingo da, Berdintasun Kontseiluaren Batzarrak hala eskatuta..

2. TERMINOLOGIA

Bakioko Berdintasun Kontseiluaren indarkeria matxisten aurrean jarduteko protokoloa ezagutu aurretik, jarraian erabiliko diren eta terminologia horren oinarri diren kontzeptuak argitu eta definitu behar dira.

Gipuzkoako Foru Aldundiak "indarkeria matxista" proposatu du erabilera orokorreko termino gisa. Giza eskubideen urraketa da, eta genero-desberdintasunen adierazpen larriena da.

Indarkeria matxistak batez ere emakumeei eragiten die, baina heteropatriarkatuak sexu/genero/sexualitate/desio eskemaren erreproduktzioa bermatzeko kontrol-mekanismo gisa ezarritako eredura egokitzen ez diren pertsonak ere jasan dezakete. Hau da, emakumeen aurkako eraso sexistek eta LGBTIQ herritarren aurkako erasoek erro bera dute: matxismoa.

Beraz, "Indarkeria matxistaz" hitz egitean, honako hauei buruz ari gara:

- ▶ Indarkeria sexista (indarkeria sexuala, ekonomikoa, psikologikoa...), hau da, emakumeek indarkeria sexista izateagatik jasaten dutena, emakumeen gaineko kontrola eta nagusitasuna iraunaraztea helburu eta ondorio duena.
- ▶ Genero-rol sozial bitarrei eta horiekin lotutako sexualitateari erantzuten ez diotenek jasaten dituzten beste indarkeria batzuk. Homofobia, lesbofobia eta transfobiaz ari gara.

Gainera, indarkeria hori adierazten duten moduen aniztasuna nabarmendu nahi dugu; horregatik, "Indarkeria matxistak" terminoa pluralean erabiliko dugu, eta, horrela, haren askotariko adierazpenak ikusaraziko ditugu.

Bakioko Berdintasun Kontseiluaren Protokoloaren bidez, prebentzioaren, erreparazioaren, sentsibilizazioaren eta salaketa publikoaren bidez, indarkeria matxista guztiak azpimarratu eta jorratu nahi ditugu.

Indarkeria matxistaren aurkako politika publikoak indarkeria sexistan edo emakumeen, nerabeen eta nesken aurkako indarkerian oinarritu dira, esparru horretan baititu arretarekin lotutako zuzeneko eskumenak. Hala ere, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako eta emakumeen aurkako indarkeria matxista¹ desagerrarazteko Euskal Legearen proposamen berrian emakume transexualak ere sartzea proposatzen du.

¹4/2005 Euskal Legea, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerakoa eta emakumeen aurkako indarkeria matxista desagerraraztekoa (lege-proposamena)

3.PROTOKOLOAREN HELBURUAK

Indarkeria matxisten aurrean erantzuteko koordinazio-protokolo hau ezarrita, Berdintasunerako Kontseiluak helburu hauek lortu nahi ditu:

- ▶ Indarkeria matxistako egoeren aurreko erantzuna koordinatzea Berdintasun Kontseiluaren, emakumeen mugimendu antolatuaren eta feministaren eta Udalaren artean. Gainera, beste gizarte-eragile batzuekin koordinatzeko mekanismoak ere kontuan hartuko ditu.
- ▶ Indarkeria matxistei aurre egiten dieten pertsonen eta emakumeen mugimendu antolatuaren ahalduntze indibiduala eta kolektiboa lortzea, egoera horiei erantzuteko orduan.
- ▶ Indarkeria matxistaren edozein adierazpen publikoki errefusatzeta.
- ▶ Indarkeria matxistei aurre egiten dieten pertsonen laguntzeko eta zaintzeko espazio bat eskaintzea.
- ▶ Biktimengan eta biziraun dutenengan indarkeria matxistek duten eragina erreparatzeak duen garrantzia kontuan hartzea.
- ▶ "Gure ingurunean indarkeria matxistak desagerrarazteko beharraz sentsibilizatzea eta kontzientziazatzea, eta indarkeria matxistarik gabeko udalerririk bat elkarrekin eraikitzea.

4. JARDUTEKO PRINTZIOAK

4.1. Prebentzio-jarduera

Edozein eraso gertatu aurretik, garrantzitsua da informazio-, prestakuntza- eta sentsibilizazio-jarduerak garatzea, indarkeria matxisten aurrean tolerantziarik gabeko kontzientzia soziala sortzeko. Prebentzioa kontzeptu zabala da, hiru dimentsio hartzen dituena:

- ▶ **Lehen mailako prebentzioa edo prebentzio orokorra.** Egiturazko aldaketa politiko, sozial eta kulturalak lortzea dakar, indarkeria matxistarik gabeko bizitza bermatzeko.

Hala, Bakioko Berdintasun Kontseiluak honako espazio hauetan jarri du begirada aldaketa horiek lortzeko:

- 1) Eskola-komunitatea (ikasleak, irakasleak eta gurasoak eta/edo tutoreak)
 - 2) Kultur eta kirol elkarteak
 - 3) Gazteria, bereziki mutilei zuzendutako ekintzak bideratuz.
 - 4) Saltokiak eta ostalaritza
 - 5) Herria, oro har, pertsona guztientzako jarduerak eta lana bultzatuz.
- ▶ **Bigarren mailako prebentzioa:** indarkeria gertatzen denean, prebentzioak ere indarkeria garaiz detektatzea eta geldiaraztea dakar. Horrek eskatzen du herritarrek, batez ere instantzia publikoek, indarkeria matxistei behar bezala erantzuteko irekitasuna eta interesa izatea.
 - ▶ **Hirugarren mailako prebentzioa:** behin abusuak ezagututa eta salatuta ere, errepikatzea prebenitzea dakar. Erreparazioarekin lotuta dago; izan ere, "Ez errepikatzeko" bermea oinarrizko baldintza da indarkeria matxistak jasan ditzaketen emakumeak eta beste pertsona batzuk berreskuratzeko. Gainera, biktimen inguruan sentsibilizazioa indartuz, estigmatizazioa eta erruduntasuna saihestuko dira.

4.2. Biktimentzako lehentasunezko arreta

Eraso bat ikusi eta/edo ezagutzen den guztietan, lehentasunezko jarduketa biktimei arreta ematea izan behar da, eta ziurtatu behar da ondo dagoela, arreta egokia jasotzen duela eta haien erabakiak errespetatzen direla.

4.3. Jarduketa azkarra, koordinatua eta eraginkorra

Indarkeria matxistei ematen zaien erantzunak azkarra eta inplikaturako gizarte-eragileekin koordinatua izan behar du, eta eraginkorra Protokolo honen helburuak betetzen dituen neurrian. Azkartasunak ez du esan nahi behar bezala egiaztatu eta balioetsi ez diren erantzunak eman behar direnik, haien eraginari eta eraginkortasunari dagokienez. Jarduketa azkarrak biktimaren edo biktimen onurari erantzungo dio lehentasunez, eta ez du eraginik izango haiekin esku-hartze egokia izateko behar diren denboretan.

4.4. Erasotzailea(k) arbuiatzea

Indarkeria matxista beti da indarkeria erabiltzen dutenen erantzukizuna, eta, beraz, erasoak eta erasotzaileak gaitzesteko erantzuna sustatuko da. Jarrera edo iruzkin matxistak ikusten eta/edo ezagutzen diren guztietan, erasotzaileari portaera uzteko eskatuko zaio, eta bere inguruak jarrera horiek gelditzeko konpromisoa hartuko du. Ezinbestekoa da erasotzaile matxistak gaitzestea eta erabat arbuiatzea.

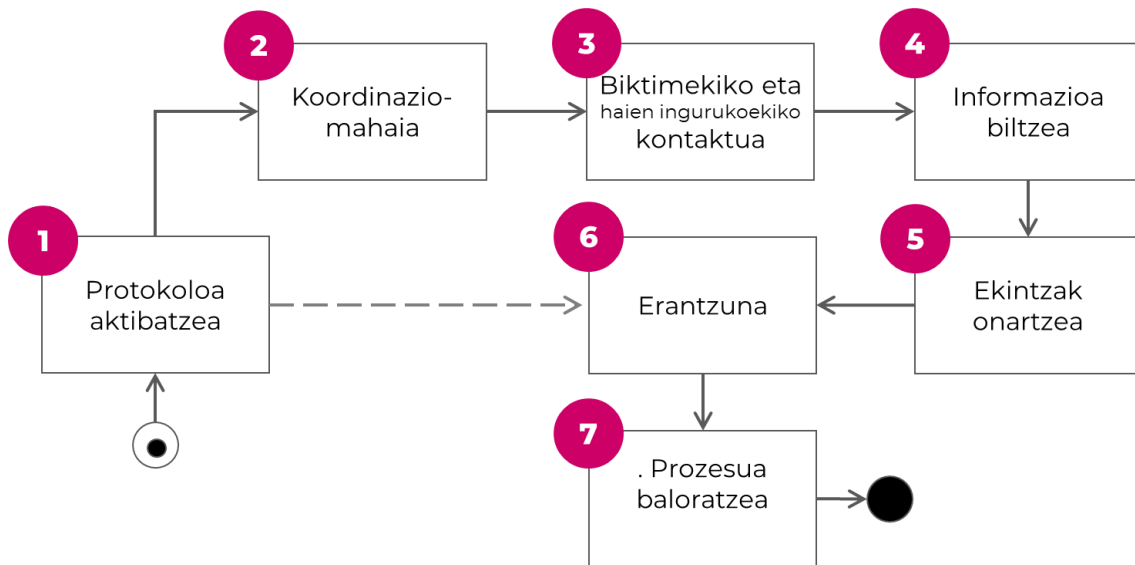
4.5. Informazio fidagarria

Alarma soziala saihesteko, arduraz jokatu behar da, gertakarien informazioa kontrastatuz. Erantzun faltsu batek ez dio mesederik egiten zero tolerantziaren kulturari, eta kaltegarria izan daiteke biktimentzat eta ustezko erasotzaileentzat.

4.6. Informazio konfidentziala

Biktimaren datuak eta erasoak nola gertatu den jakiteko xehetasunak isilpekoak dira, eta Datu Pertsonalak Babesteari eta eskubide digitalak bermatzeari buruzko abenduaren 5eko 3/2018 Lege Organikoak babesten ditu; horregatik, informazio mota hori biktimei arreta emateaz arduratzen diren teknikarien esku baino ezingo da egon. Beraz, erantzun publikoa antolatzeke behar den informazioak ez du datu pertsonalik izango (izen-abizenak, biktimaren helbidea...), ez eta erantzun publikoa egiteko ezinbestekoak ez diren erasoari buruzko xehetasunik ere.

5.PROTOKOLOAREN GARAPENA

5.1. [1. URRATSA] Protokoloa aktibatzea

Protokoloa aktibatuko da, baldin eta indarkeria matxistako egoerek baldintza hauek betetzen badituzte:

- ▶ Bakion gertatu badira.
- ▶ Bakiotik kanpo gertatu badira, baina biktima edo erasotzailea Bakioko egoiliarak eta/edo herrikoak izan badira.
- ▶ Aurreko bi kasuetatik edozeinetan eraso matxista baten biktimen defentsan edo laguntzan atera den edozein pertsonari eraso egin bazaio.
- ▶ Euskal Herrian eta/edo Espainiako estatuko edozein tokitan indarkeria matxistaren testuinguruan hilketa bat gertatzen denean, biktima euskalduna bada, edo edozein espazio edo formatan jasaten duten eraso bereziki larria edo garrantzitsua bada.

Protokoloa Berdintasun Kontseiluko buruak aktibatuko du, eta posta elektronikoko bidez emango zaie aktibazioaren berri kideei.

5.2. [2. URRATSA] Bakioko Udalaren eta Berdintasun Kontseiluaren arteko koordinazioa: Koordinazio Mahaia osatzea

Arduradunak protokoloa aktibatu ondoren, gizarte-eragileen talde edo mahai bat osatu behar da, prozesu osoa koordinatzeko. Horretarako, honako ekintza hauek egin behar dira:

- ▶ Berdintasun Kontseiluak (2 pertsona) eta Udalak (politikari bat eta teknikari bat) Mahai honetan zein kide izango dituzten izendatzea.
- ▶ Mahaiak baloratuko du gizarte-eragile berriak behar sartu diren Protokoloa aktibatzeko koordinazio-gune horretan, gertatutakoaren arabera (adibidez, eskola, elkarteren bat, etab.).
- ▶ Koordinazio Mahaian parte hartzen duen agente bakoitzaren eginkizunak ezarriko dira.

- ▶ Kideei jakinaraziko zaie zeintzuk diren Mahai honetako kideak, posta elektroniko bidez.
- ▶ Arreta berezia jarriko da koordinazio-espazio hori bileretako giroari dagokionez zaintzean, hau da, prozesua koordinatzen ari direnen hurbiltasuna eta beren burua zaintzea erraztuko duen espazio fisiko bat zaintzean.

5.3. [3. URRATSA] Biktimekin eta ingurukoekin harremanetan jartzea

Urrats horretan esku hartzen duten eragileak honakoak dira: Bakioko Udala, Berdintasun Kontseilua, Mungiako Gizarte Zerbitzuak eta beste erakunde batzuk (adibidez: zenbait foru-zerbitzu).

- ▶ Unea da biktimei eta haien ingurukoei (hitz egiteko egoeran ez badago) udal-, mankomunitate- eta foru-zerbitzuak eskaintzeko, bai eta Bizkaiko emakumeen elkarte-mugimenduak eskaintzen dituenak ere, bereziki Bakiokoak eta/edo Mungiakoak.
- ▶ Galdetu egingo zaie nola dauden, zer premia dituzten eta ados dauden Berdintasun Kontseiluak eraso matxista gaitzesteko salaketa publiko bat deitzearekin.
- ▶ Urrats horretan, Berdintasun Kontseiluaren eginkizun nagusia hurbileko laguntza-zerbitzu bat eskaintzea izango da, biktimen beharretara egokitua. Garrantzitsua da biktimekiko konfiantza- eta konfidentzialtasun-espazio bat sortzea, eta haien erritmoa eta erabakiak errespetatzea, batez ere gertakaria publiko eginez gero.

5.4. [4. URRATSA] Erasoari eta kaltea konpontzeko moduari buruzko informazioa biltzea

Koordinazio-mahaiak informazioa bildu behar du erasoari buruz eta biktimek jasandako kaltea konpontzeko zer behar duten jakiteko.

- ▶ Erasoari buruzko informazioa eta eskaini diren eta erabiltzen ari diren baliabideei buruzko informazioa bilduko da.
- ▶ Koordinazio Mahaian informazio hori emango da biktimei itzultzeko, nola sentitzen diren jakiteko eta jasotzen ari diren arreta haien beharretara egokitzen den jakiteko. Bertan erabakiko da, halaber, jasandako kaltea nola konpondu.
- ▶ Salaketa publiko egin nahi badute, salaketarekin adostuko da zer egiten den publiko eta zer ez. Garrantzitsua da konfidentzialtasuna ziurtatzea eta gune horretatik informaziorik ez ateratzea, jakinarazi nahi dena izan ezik. Kontuan hartuko da haien premiei lehentasuna ematea eta erritmoak errespetatzea, betiere salaketa publikoaren berehalakotasunaren aldean.
- ▶ Azkenik, mahaian erabakiko da zer ekintza mota egingo diren. Puntu honetan azpimarratu behar da Mahaiak kontuan hartuko dituela Berdintasun Kontseiluak proposatutako ekintzak.

5.5. [5. URRATSA] Koordinazio-mahaian adostutako ekintzak onartzea

Salaketari, halakorik badago, edo Koordinazio Mahaian planteatutako beste ekintza batzuei ekin aurretik, Berdintasun Kontseiluaren Batzarrak onartu behar ditu, eta, ondoren, udalbatzak berretsi.

Une oro hartuko da kontuan biktimen konfidentzialtasun-printzipioa Kontseiluaren Batzarrari informazioa helaraztean eta zer publiko egin nahi duen eta zer ez erabakitzean, bai erasoari dagokionez, bai erasoaren ondoren aurre egin beharreko egoerari dagokionez.

Ekintzak onartzeko, premiazko batzarrerako deia egingo da 24 ordu lehenago.

5.6. [6. URRATSA] Tokiko erantzuna

Berdintasun Kontseiluaren Batzarrak onartu ondoren, koordinazio-mahaian ezarriko dira kide eta gizarte-eragile bakoitzaren eginkizunak, salaketa publikoa eta kaltea konpontzeko beste ekintza batzuk egiteko.

Berdintasun Kontseiluak egingo du salaketa publikoaren deialdia, eta Kontseiluko ordezkari batek irakurriko du komunikatua, hura irakurtzea erabakitzen bada.

Berdintasun Kontseiluak indarkeria matxisten aurrean kontzientziatzeko eta gaitzesteko ekintzak bultzatuko ditu, indarkeria horren edozein adierazpide azaltzen denean. Ekintza horietako batzuk Protokoloaren 7. atalean agertzen dira.

Jarraian, agertokiei uko egiteko erantzun irmo gisa kontuan hartuko diren ekintza batzuk aipatuko ditugu:

- ▶ Eraso matxisten aurkako pankarta udaletxeko balkoian.
- ▶ Kontzentrazioa.
- ▶ Komunikatua irakurtzea.
- ▶ Kontzentrazioa eta minutu bateko isilaldia.

5.7. [7. URRATSA] Prozesuaren balorazioa

Koordinazio-mahaia gune bat jarriko du prozesua berrikusteko eta baloratzeko, ikasitakoa mahaigaineratzeko eta indarkeria matxista desberdinen aurrean tokian tokiko erantzuna emateko.

Informazio hori Berdintasun Kontseiluko talde eragileari helaraziko zaio, eta, ondoren, kide guztiei jakinaraziko zaie Kontseiluaren Batzar batean.

6. INDARKERIA MATXISTAREN BALIZKO AGERTOKIAK

6.1. [1. AGERTOKIA] Hilketa edo hilketa-saiakera

1. AGERTOKIA. HILKETA edo HILKETA-SAIAKERA

- EGOERA**
- ▶ Bikotekideak, bikotekide ohiak, familiakoak, ezagunak edo ezezagunak emakume, nerabe, neska edo transexual bat erailtzea edo hiltzen saiatzea.
 - ▶ Genero-indarkeriaren biktima baten seme-alabak hiltzea edo hiltzen saiatzea.
 - ▶ Aurreko bi kasuetako edozeinetan eraso matxista baten biktimen defentsan edo laguntzan atera den edozein pertsona erailtzea edo erailtzen saiatzea.

-
- KOORDINAZIOA**
- ▶ Protokoloaren urrats guztiak aktibatzea.

-
- EKINTZAK**
- ▶ Batzarrak onartutako edozein ekintza, eta, gutxienez, honako ekitaldi hauetarako deialdia egingo da:
 - Hilketa edo erailketa-saiakera eta indarkeria matxista guztiak salatzea eta erabat gaitzestea.
 - Kontzentrazioa, komunikatua irakurtzea eta minutu bateko isilunea.
 - Eraso matxisten aurkako pankarta udaletxeko balkoian.

-
- BALIABIDEAK**
- ▶ Baliabideak. Udal-, mankomunitate- eta foru-zerbitzuak, bai eta Bizkaiko emakumeen elkarte-mugimenduak eskaintzen dituenak ere, bereziki Bakiokoak eta/edo Mungiakoak.
 - ▶ Hilketaren kasuan, zerbitzuak eraildakoaren umeei, nerabeei eta mendeko beste pertsona batzuei eskainiko zaizkie.
-

6.2. [2. AGERTOKIA] Eraso fisikoak**2. AGERTOKIA. ERASO FISIKOAK**

- EGOERA**
- ▶ Larritasun-egoera, biktima den emakume, nerabe, neska edo transexualaren osotasun fisikoa arriskuan jartzen duten lesio larri eta guzti.
 - ▶ Sexu-erasoa, sexu-abusua eta erasoarekin batera gertatzen diren beste inguruabar astungarri batzuk, hala nola bahiketa, eraso kolektiboa, inkontzientzia eragitea edo hura erasotzeko aprobetxatzea.
 - ▶ Sexu-jazarpena eta sexuan oinarritutako jazarpena lan-eremuan eta/edo hezkuntza-eremuan edo beste eremu batzuetan.
 - ▶ Emakumeen eta nesken salerosketa, sexu-esplotazioa, emakumeen genitalen mutilazioa, nahitaezko ezkontzak eta beste praktika tradizional kaltegarri batzuk.
 - ▶ Aurreko edozein kasutan eraso matxista baten biktimen defentsan edo laguntzan atera den edozein pertsonari lesio larriak eragitea.

-
- KOORDINAZIOA**
- ▶ Protokoloaren urrats guztiak aktibatzea.

-
- EKINTZAK**
- ▶ Batzarrak onartutako edozein ekintza, eta, gutxienez, honako ekitaldi hauetarako deialdia egingo da:
 - Kontzentrazioa eta komunikatua irakurtzea.
 - Eraso matxisten aurkako pankarta udaletxeko balkoian.

-
- BALIABIDEAK**
- ▶ Udal-, mankomunitate- eta foru-zerbitzuak, bai eta Bizkaiko emakumeen elkarte-mugimenduak eskaintzen dituenak ere, bereziki Bakiokoak eta/edo Mungiakoak.
-

6.3. [3. AGERTOKIA] Larriak ez diren lesioak edo lesiorik gabe egindako erasoak**3. AGERTOKIA. LARRIAK EZ DIREN LESIOAK EDO LESIORIK GABE EGINDAKO ERASOAK**

- EGOERA**
- ▶ Lesiorik gabeko eraso matxistak edo larriak ez diren lesioak eragiten dituztenak eta garrantzi handikotzat jotzen direnak, biktimek hala eskatu dutelako eta/edo aparteko alarma soziala sortzen dutelako.
 - ▶ Indarkeria psikologikoko, ekonomikoko, ziber-indarkeriako edo indarkeria matxista ez-fisikoko beste modu bateko egoerak.
 - ▶ Laneko, hezkuntzako edo beste esparru batzuetako sexu-jazarpena eta sexuan oinarritutako jazarpena.
 - ▶ Baloratu emakumeen eskubideen urraketa berezitat jotzen den egoera oro, aurreko puntuetan jasota ez dagoena (adibidez, erakundeek egindako edo onartutako indarkeria).
 - ▶ Aurreko edozein kasutan eraso matxista baten biktimen defentsan edo laguntzan atera den edozein pertsonari erasotzea.

-
- KOORDINAZIOA**
- ▶ Protokoloaren urrats guztiak aktibatzea.

-
- EKINTZAK**
- ▶ Batzarrak onartutako edozein ekintza, eta, gutxienez, honako ekitaldi hauetarako deialdia egingo da:
 - Kontzentrazioa eta komunikatua irakurtzea.
 - Eraso matxisten aurkako pankarta udaletxeko balkoian.

-
- BALIABIDEAK**
- ▶ Udal-, mankomunitate- eta foru-zerbitzuak, bai eta Bizkaiko emakumeen elkarte-mugimenduak eskaintzen dituenak ere, bereziki Bakiokoak eta/edo Mungiakoak.
-

6.4. [4. AGERTOKIA] Sexu-orientazioagatik eta/edo genero-identitateagatik eta -adierazpenagatik pertsona bat hiltzea eta/edo erasotzea**4. AGERTOKIA. Sexu-orientazioagatik eta/edo genero-identitateagatik eta -adierazpenagatik pertsona bat HILTZEA eta/edo ERASOTZEA**

- EGOERA**
- ▶ LGTBQ+ (lesbianak, gayak, transexualak, transgeneroak eta intersexualak) pertsona baten hilketa Bakion.
 - ▶ Bakion gertatutako eraso fisikoa eta/edo jazarpena lanean, hezkuntzan edo beste esparru batzuetan, sexu-orientazioa, identitatea edo genero-adierazpena dela eta.

-
- KOORDINAZIOA**
- ▶ Protokoloaren urrats guztiak aktibatzea.

-
- EKINTZAK**
- ▶ Batzarrak onartutako edozein ekintza, eta, gutxienez, honako ekitaldi hauetarako deialdia egingo da:
 - Erailketa edo erailketa-saiakera gertatuz gero, salaketa-adierazpen bat egingo da, eta erabat gaitzetsiko dira erailketa edo erailketa-saiakera eta indarkeria matxista guztiak.
 - Kontzentrazioa, komunikatua irakurtzea eta minutu bateko isilunea.
 - Eraso matxisten aurkako pankarta udaletxeko balkoian.

-
- BALIABIDEAK**
- ▶ Udal-, mankomunitate- eta foru-zerbitzuak, bai eta Bizkaiko emakumeen elkarte-mugimenduak eskaintzen dituenak ere, bereziki Bakiokoak eta/edo Mungiakoak.
-

6.6. [5. AGERTOKIA] Hilketa Euskal Herrian eta Estatuko beste leku batzuetan, emakumea euskal herritarra bada**5. AGERTOKIA. HILKETA EUSKAL HERRIAN**

- EGOERA**
- ▶ Euskal Herrian bikotekideak, bikotekide ohiak, senitartekoak, ezagunak edo ezezagunak emakume bat hiltzen duenean, edo edozein eraso matxista jasaten duenean, larritasun edo garrantzi berezia duen edozein espazio edo formatan.
 - ▶ Euskal Herrian genero-indarkeriaren biktima den emakume baten seme-alabak hiltzen dituztenean, edo larritasun edo garrantzi bereziko edozein eraso jasaten dutenean, edozein espazio edo formatan.

- KOORDINAZIOA**
- ▶ Protokoloa aktibatzea (1. urratsa, 6. urratsa eta 7. urratsa).
 - ▶ Beste udalerri eta erakunde batzuetatik iristen den informazioa kontrolatzea.
 - ▶ EH Emakumeen Mundu Martxaren deialdiarekin bat egitea.

- EKINTZAK**
- ▶ Kontzentrazioa eta minutu bateko isilunea.

7.INDARKERIA MATXISTARIK GABEKO UDALERRIA ERAIKITZEKO EKINTZAK

Protokolo honen helburuen artean daude indarkeria matxisten biktimen erreparazioa bultzatzea eta matxismoa gure ingurunetik desagerrarazteko eta indarkeria matxistarik gabeko udalerri bat elkarrekin eraikitzeke sentsibilizazioa eta kontzientzia hartzea bultzatzea.

Horregatik, Berdintasun Kontseiluak indarkeria matxistaren egoeren aurrean ematen den salaketaren erantzun publikoa koordinatzeaz gain, indarkeria matxisten aurrean gaitzespen-balioak eta -jarrerak bultzatuko dituzten eta indarkeria horiei aurre egiteko jokabide aktiboak sustatuko dituzten ekintzak bultzatuko ditu. Horrela, Kontseiluak honako ekintza hauek bultzatuko ditu:

- ▶ Berdintasunari eta indarkeria matxisten prebentzioari buruzko prestakuntza- eta sentsibilizazio-tailerrak, bereziki gazteei, gizonezkoei eta kultura- eta kirol-elkarteen mugimenduari zuzenduak.
- ▶ Indarkeria matxistarik gabeko udalerri bat eraikitzeke beharrari buruzko aldarrikapen-jarduerak, emakumeen eta LGTBQ+ pertsonen eskubideak defendatzen dituenak.
- ▶ Seinale-diseinua Bakion, eraso matxisten aurka dagoen udalerri gisa identifikatzeko.
- ▶ Bakioko lekuetan dauden baliabideak ikusaraztea, hala nola osasun-zentroan, eskolan, ostalaritzan eta dendetan.
- ▶ Edozein indarkeria matxistari aurre egiten dioten pertsoneri laguntzeko prozesuak bultzatzea.
- ▶ Baliabideak eskuratzeko oztopo handienak dituzten emakumeentzako laguntza-sareak sortzea, hala nola adineko emakumeentzat eta emakume migratuentzat.

Halaber, Berdintasun Kontseiluak sustatuko du agintari politikoek biktimei laguntzeko eta erreparazioa emateko baliabideak indartzea eta indarkeria matxistarik gabeko udalerri bat lortzeko lan egitea. Beste tresna batzuen artean, honako hauek daude:

- ▶ Udal-espazioak erabiltzea, gaitzespena adierazteko eta informazio-materialak eskaintzeko eta indarkeria matxistak gaitzesteko irudiak eta mezuak iragartzeko.
- ▶ Herria emakumeen eta LGTBQ+ pertsonen eskubideen aldeko gune gisa erakusten duten sinboloak jartzea udal-espazioetan.
- ▶ Erakundeek gaitzespen-kontzentrazioak.
- ▶ Udal-langile guztiak indarkeriaren aurka agertzeko deialdiak, Udalak lan-orduetan eraso matxisten aurkako kontzentrazio bat egitea erabakitzen duenean.
- ▶ Erabaki publikoak, bandoak bidaltzea, komunikabideei oharra eta prentsa-konferentziak.
- ▶ Erabakiak eta proposamen nahiz mezu hezitzaileak Udalaren webgunean.
- ▶ Udal-jarduerak bertan behera uztea, dolu-seinale gisa.

8.BALIABIDEAK

8.1. Udal baliabideak

BAKIOKO BERDINTASUN KONTSEILUA

DESKRIBAPENA Bakioko Berdintasun Kontseiluak indarkeria matxista guztiei aurre egiteko konpromisoa du. Horretarako, prebentzio eta salaketa publikoko ekintzak bultzatzeko antolatzeaz gain, indarkeria matxista jasaten ari den pertsona ororentzat erreferente izan nahi du.

Horregatik, gune seguru bat eskaintzen dugu, iritzirik gabekoa, gertukoa, entzute aktibokoa eta konfidentziala, indarkeria matxistaren motaren bat bizitzen ari direla sentitzen eta/edo susmatzen duten pertsonen babesa eta laguntza emateko.

Bakioko emakumeak ahalduntzeko udal-tresna bat da, eta laguntza eskaintzen dugu, errespetuz.

KONTAKTUA berdintasuna.bakio@bizkaia.org

UDALTZAINGOA

KONTAKTUA 656 788 623

8.3. Eskualde- eta/edo foru-baliabideak

"TARTEKARI SAREA" GIZARTE-LAGUNTZAKO ERAGILEAK

DESKRIBAPENA Baliabide hau Mungian eskaintzen da. Aldundiak Bizkaian eskaintzen duen zerbitzu bat da, emakumeen elkarrekin lankidetzan (Mungian, Diz-Dizekin). Genero-indarkeria jasaten duten emakumeei gizarte-zerbitzuetara, Aldundiko baliabideetara edo beste zerbitzu batzuetara iristeko laguntza eta babesa eskaintzen diete.

ORDUTEGIA **Telefonia**

Astelehena, asteartea eta asteazkena: 15:00 – 19:00

Aurrez aurrekoa

Osteguna: 17:00 – 19:00

HELBIDEA Garraganekalea 1,
48100 Mungia

KONTAKTUA 688 826 204
dizdizandrak@gmail.com

MUNGIALDEKO GIZARTE ZERBITZUEN MANKOMUNITATEA

DESKRIBAPENA Telefono bidezko hitzordua eska dezakezu edo bulegora joan zaitezke. Kasua presazkoa bada, erantzuna berehalakoa da. Gizarte-langileek eta hezitzaileek osatutako taldeak laguntza ematen dute prozesuan zehar (salaketa, ofiziozko abokatua, epaitegia, ospitalea, izapide ekonomikoak), eta entzun eta lagundu egiten dute emakumeari gehien komeni zaizkion erabakiak hartu arte.

Zerbitzuak:

- ▶ **Emakumeentzako orientabide psikologikoa:** doako zerbitzua, emakumeei arreta psikologikoa ematen diena eta Mankomunitateko gizarte-langileen bidez eskuratzen dena.
- ▶ **Emakumeentzako eta adingabeentzako aholkularitza juridikoa:** informazioa emateko, orientatzeko eta beste baliabide batzuetara bideratzeko doako baliabidea da, baina ez du izapiderik egiten. Mankomunitateko gizarte-langileen bidez eskuratzen da.
- ▶ **Aldi baterako harrera-zerbitzua:** bakarrik dauden emakumeentzat edo haien mendeko pertsonekin daudenentzat, baldin eta bikotearen edo familiaren eremuan indarkeria dela-eta babesik gabe badaude. Deribazioa gizarte-langileen bidez egiten da, eta egonaldiak irauten duen bitartean, zerbitzu horretako talde profesionalarekin batera egongo da emakumea.

ORDUTEGIA ▶ Astelehenetik ostegunera, 9:00etatik 14:00etara eta 17:00etatik 18:00etara.
▶ Ostiralero (eta jai bezperetan) eta udako hilabeteetan, 9:00etatik 14:00etara.

HELBIDEA Aita Elorriaga4, behea
48100 Mungia

KONTAKTUA 94 615 55 51

WEB <http://www.mungialde.eus/>

ERTZAINZA (GERNIKA)

HELBIDEA Don Tello kalea, 40
48300 Gernika-Lumo

KONTAKTUA 94 465 34 90

ZUTITU

DESKRIBAPENA Tratu txarrak eta sexu-erasoak gertatzen direnean familian esku hartzeko arreta psikologikorako programaren deskribapena. Emakumeen, gizonen eta adingabeen aurkako tratu txarren eta sexu-erasoen ondorioei heltzen die, eta indarkeriazko jokabideak aldatzen saiatzen da.

HELBIDEA Campo de Volantín pasealekua 24
48007 Bilbo

KONTAKTUA 94 445 07 60
info@zutitu.com

WEB www.zutitu.com

AHOLKULARITZA JURIDIKOKO ZERBITZUA

DESKRIBAPENA Arreta soziojuridikoko zerbitzu baten bidez tratu txarren eta sexu-erasoen kasuen ondoriozko gatazkak prebenitzeko eta arintzeko zerbitzua da. Aholkularitza juridikoa ematen du familia-zuzenbidearen arloan, eta oso behin-behineko neurriak prestatzen ditu, ezkontza-banantzearen prozeduraren aurretik, premiazko kasuetan.

Laguntza doakoa da, eta lehentasuna ematen zaie horrelako baliabiderik ez duten udalerrietan bizi diren pertsonei.

ORDUTEGIA ▶ Astelehenetik ostegunera: 09:00 - 19:00h.
▶ Ostiralero: 09:00 - 14:00h.

KONTAKTUA 94 423 91 55

LANBIDE – Euskal Enplegu Zerbitzua

DESKRIBAPENA LANBIDEn DIRU SARRERAK BERMATZEKO ERRENTA (DSBE) kudea dezakezu, genero-indarkeriaren biktimentzako hileko prestazio ekonomikoa ere den aldetik. Genero-indarkeriaren biktima batek Diru-sarrerak Bermatzeko Errenta eskatzen duenean, LANBIDEk lehentasunezko tratamendua eskaintzen du, bere egoerara egokituta.

Gainera, GIZARTERATZEKO ESTATU ERRENTA AKTIBOA kudeatzen ere laguntzen dute. Laneratzen laguntzeko estatuko eta autonomia-erkidegoko lankidetza-programa, 11 hilabetez hilero prestazio ekonomiko bat jasotzeko aukera ematen duena.

Halaber, genero-indarkeriaren biktima bazara edo etxeko indarkeriaren biktima bazara eta zure bizilekua aldatu behar baduzu programan onartzeko eskaera egin aurreko 12 hilabeteetan edo programan zauden bitartean, ordainketa bakarrean jaso ahal izango duzu 3 hilabeteko errentaren laguntza osagarria, etxebizitzaz aldatzeko.

ORDUTEGIA Astelehenetik ostiralera: 08:00 - 14:00.

HELBIDEA Olalde Beresia 3
48100 Mungia

KONTAKTUA 94 403 31 65
mungia@lanbide.eus

WEB www.lanbide.eus

**EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIAN ESPEZIALIZATUTA DAGOEN ETA
FAMILIAN ESKU HARTZEN DUEN PROGRAMA**

DESKRIBAPENA Esku-hartze espezializatua eskaintzen die emakumeei, eta erabakiak hartzeko eta erasotzailearengandik alde egiteko prozesuan laguntzen die. Erasotzailearekin bizi diren edo, nahiz eta erasotzailearekin bizi ez, erasotzailearekin berriro bizitzen hasteko arrisku handia duten emakumeei zuzenduta dago, tratu txarren aurreko egoerara itzuliz. Aurreko kasuetan jasotako tratu txarren biktima diren emakumeen ardurapean dauden adingabeei ere zuzenduta dago.

KONTAKTUA 94 406 60 00
94 406 69 00

**GENERO-INDARKERIAREN BIKTIMA DIREN ADINGABEENGAN
ESPEZIALIZATUTA DAGOEN ETA FAMILIAN ESKU HARTZEN DUEN
PROGRAMA**

DESKRIBAPENA Genero-indarkeriaren biktima diren haurrengan eta amaren eta seme-alaben arteko loturan izandako kaltearen balorazioa errazteko programak, gainera, programazio terapeutikoa errazten du artatutako kasu bakoitzean.

Udaleko Gizarte Zerbitzuetatik, Bizkaiko Foru Aldundiko Haurren Zerbitzutik, erakunde judizialeetatik eta beste erakunde edo erakunde batzuetatik (Osakidetza, Hezkuntza, Modulu psikosozialak, etab.) eratorritako kasuak hartuko dira kontuan, baita Bizkaiko Foru Aldundiko Emakume eta Familien Esku-hartze Zerbitzuak erabakitako kasuak ere.

KONTAKTUA 94 608 35 81
94 608 35 74

**GURASOEN ETA SEME-ALABEN ARTEKO INDARKERIAN ESPEZIALIZATUTA
DAGOEN ETA FAMILIAN ESKU HARTZEN DUEN PROGRAMA**

DESKRIBAPENA Gurasoei eta/edo beste senide bizikide batzuei erasotzen dieten nerabe eta gazteen indarkeriaren arazoari heltzen dion programa.

KONTAKTUA 94 608 35 81
94 406 62 72
94 406 62 66

BIKTIMA DIREN EMAKUMEENTZAKO BEREHALAKO HARRERA-ZERBITZUA

DESKRIBAPENA Harrera-zerbitzua urteko 24 orduetan eskura daiteke. Tratu txarren biktima diren emakumeei eta haien seme-alabei edo haien ardurapean dauden helduei zuzendua, baldin eta tratu txarren ondoriozko larrialdi-egoera baten ondorioz etxetik joan behar badute.

Ertzaintzaren bidez eskuratzen da baliabidea, edozein ertzain-etxetan bertaratuta edo 112 telefonora deituta.

EMAKUME BIKTIMENTZAKO EGOITZA-ZENTROAK

DESKRIBAPENA Bi baliabide mota daude: arreta integraleko zentroa/egonaldi ertain-luzeko harrera-zentroa eta gizarteratzeko eta laneratzeko etxebizitza.

Egoitza-baliabide horiek Bizkaian bizi diren tratatu txarren biktima diren emakumeentzat dira, bai eta tratatu txarren egoera dela-eta egonaldi ertain eta luzeko bizitegi-baliabide bat behar duten haien seme-alabentzat eta haien kargura dauden pertsonentzat ere.

Baliabidera sartzeko, Bizkaiko Foru Aldundiko Emakume eta Familien Esku-hartze Zerbitzuaren balorazioa egin beharko da beti.

KONTAKTUA 94 608 35 82
94 406 72 67

8.4. Eusko Jaurlaritzaren baliabideak**SOS DEIAK – 112**

DESKRIBAPENA Larrialdiei Aurre Egiteko Euskal Sistema..

KONTAKTUA 112

Entzumenaren eta/edo hizketaren disfuntzionalitatea duten pertsonen kasuan, deskargatu Google Play edo AppStore-ren 112 APPa.

SATEVI**ETXEKO INDARKERIAREN EDO SEXU-ERASOEN BIKTIMA IZAN DIREN
EMAKUMEENTZAKO INFORMAZIO- ETA ARRETA-ZERBITZUA**

DESKRIBAPENA Telefono bidezko arreta eskaintzen du, espezializatutako profesionalek artatua. Egunean 24 orduz dago eskuragarri, urteko 365 egunetan.

51 hizkuntzatan eta entzumen- eta/edo hizketa-urritasuna duten pertsonen ematen die arreta, bideo-interpretazioko web-kanal baten bidez: <https://satevi.svisual.org/>.

Bikotekideak edo bikotekide ohiak eragindako genero-indarkeriaren biktima diren emakumeen kasuak ez ezik, honako egoera hauek ere artatzen ditu:

- ▶ Bikotekidea edo bikotekide ohiak ez den familiako edo inguruko gizon batek eragindako indarkeria fisikoa, psikologikoa edo sexuala, edo zaintza ez betetzeagatik eragindakoa.
- ▶ Erasoak, abusua, jazarpena, exhibizionismoa eta sexu-probokazioa, behartutako prostituzioa, emakumeen eta nesken salerosketa, emakumeen genitalen mutilazioa eta behartutako ezkontzak.
- ▶ Besteak beste, sexu-jazarpena eta/edo sexuan oinarritutako jazarpena lan-eremuan.

Biktima diren emakume guztiei ematen die arreta, baita senideei edo hurbileko pertsonen ere.

Biktima diren emakume guztiei ematen die arreta, bai eta haien senitartekoen edo hurbilekoei eta informazioa edo aholkularitza eskatzen duten profesionalei ere.

Zerbitzu hori berehalakoa, anonimoa, konfidentziala eta doakoa da, eta ez du arrastorik uzten telefono-fakturan.

ORDUTEGIA 24 ordu egunean.

KONTAKTUA 900 840 111

Bideo interpretazioko web kanala: <https://satevi.svisual.org/>
(Web RTC-ekin bateragarria den nabigatzaile bat erabili behar da, Chrome edo Firefox).

WEB <https://www.euskadi.eus/informacion/servicio-a-mujeres-victimas-de-la-violencia-de-genero/web01-a2gizar/es/>

BIKTIMARI LAGUNTZEKO ZERBITZUA (BLZ)

DESKRIBAPENA Borondatez eskura daitekeen zerbitzua da, biktimei beren eskubideei buruzko informazioa ematen diena:

- Laguntza psikologikoa jasotzera bideratzea.
- Prozesu judizialari buruz aholkatzea eta laguntza.
- Epaiketarako prestatzea.
- Doako justizia izapidetzea, eskatutako baldintzak betetzen badira.
- Eskubideei, legezko prozedurei eta gizarte- eta arreta-baliabideei buruzko informazioa jasotzea.
- Biktima bulego judizialera sartzeko modua kudeatzea.
- Itxaronaldian laguntzea...

HELBIDEA Barakaldo, Bilbo, Donostia eta Gasteizko Justizia Jauregietan dago.

KONTAKTUA 900 40 00 28

WEB <https://www.justizia.eus/atencion-victima>

EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIAREN BIKTIMENTZAKO
DIRULAGUNTZAK

DESKRIBAPENA Ordainketa bakarreko laguntza ekonomikoa da bikotekideak edo bikotekide ohiak eragindako genero-indarkeriaren biktima diren eta egoera erregularrean dauden emakumeentzat, horrela tratu txarren egoera horretatik atera ahal izateko eta haien independentzia ekonomikoa eta gizarteratzea errazteko.

Adinagatik, prestakuntza orokor edo espezializaturik ez izateagatik eta inguruabar sozialengatik, lana lortzeko zailtasun bereziak dituzten emakumeak dira laguntza honen hartzaileak.

2014ko urriaren 29ko AGINDUAN ezarritako baldintzak bete behar dira; besteak beste, genero-indarkeriaren egoera egiaztatzea babes-aginduaren, kondena-epaiaren edo Ministerio Fiskalaren txostenaren bidez.

Gizarte Zerbitzuen Mankomunitateak hura izapidetzen laguntzen du.

ETXEBIDE

DESKRIBAPENA Babes ofizialeko etxebizitzak alokairu-erregimenean.
2006ko urriaren 4ko Aginduan ezarritako baldintzak bete behar dira. Indarkeriaren biktima diren emakumeak alokairuko etxebizitzaren eskatzaile gisa inskriba daitezke ETXEBIDEn, genero-indarkeriaren biktima gisa.

KONTAKTUA 945 16 06 00
630 305 452

WEB www.etxebide.euskadi.eus

EMAKUNDE

DESKRIBAPENA Eusko Jaurlaritzaren erakunde autonomoa. Sexuagatiko diskriminazio-kasuei buruzko aholkularitza eskaintzen diete herritarrei, enpresei eta emakume-elkarteei.

KONTAKTUA 945 01 67 00

WEB www.emakunde.euskadi.eus